

ಶಿವಾನುಭವ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ ನಂ. ೪

ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ತತ್ವಗಳು.

1926

೩ ನೇ ಆವೃತ್ತಿ

ಸಂಪಾದಕರು

ರಾ|| ಸಾ|| ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟೆ

ಬಿ. ಎ. ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ. ವಕೀಲ.

262
4319

0-4-0

ಇದನ್ನು ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ರಾ|| ನಾ|| ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ
ಇವರು ತಮ್ಮ ಹಿತಚಿಂತಕ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ
ಮುದ್ರಿಸಿದರು. ಮತ್ತು ಅವರು ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ
ಉಪಲಿಖಬುರಜದ ಹತ್ತರ ತಪ್ಪು ೧೬೨೦(ಅ) ನೇ
ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.

ಶಿವಾನಂದಸ್ವಾಮಿ - ಕುರುಗುಂದ

ಶಿವಾನುಭವ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ ನಂ. ೪

ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ತತ್ವಗಳು.

ಸಂಪಾದಕರು

ರಾ|| ಸಾ|| ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ,

ಬಿ. ಎ. ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ. ವಿಜಾಪುರ.

೩ ನೇ ಆವೃತ್ತಿ

೧೯೩೫.

ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ತತ್ವಗಳು.

೧ ನೇ ವಚನ.

ಲಿಂಗಪೂಜೆ, ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ ಮುಗಿಯುವದರೊಳಗೆ
ಷಟ್ಸ್ಥಲಗಳು ಸಂಬಂಧವಾಗುವ ಕ್ರಮವೆಂದೊಡೆ:—

ಭಕ್ತಸ್ಥಲ.

ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ಹಾಸಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು
ಎದ್ದು ಮುಖ ಪ್ರಕ್ಷಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಭಸ್ಮಧಾರಣ ಮಾಡ
ಕೊಂಡು, ಬಹಿರ್ಭೂಮಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮರಳಿ ಬಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮ
ಮಲಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಅವು ಯಾವವೆಂದರೆ:—
ಎರಡು ನೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪಿಚ್ಚು, ಎರಡು ಕಿವಿಯೊಳಗಿ
ರುವ ಕೂಗಣೆ, ಎರಡು ನಾಸಿಕದ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿರುವ ಸುಂಬಳ,
ಗಂಟಲದಲ್ಲಿರುವ ಕ್ಲೇಷ್ಮ, ಹಸ್ತದ ಹತ್ತು ಬೆರಳುಗಳಲ್ಲಿ
ರುವ ಮಣ್ಣು ಇಂತಿಷ್ಟು ತೊಳೆದು ಶುಚಿಮಾಡಿಕೊಂಡು,
ಆ ಮೇಲೆ ಪುಷ್ಪಕದ ಕರಡಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು
ವನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪತ್ರಿ ಪುಷ್ಪ ಇರುವಂಥ ಗಿಡಗಳ ಸಮೀ
ಪದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಶಬ್ದ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂತೆಂದೊಡೆ:—
ಗ್ರಂಥ|| ಇದಂ ಕಾರಣಂ ಪುಷ್ಪಸ್ಯ ಉತ್ಪತ್ಯಾದಿ ಮಹೀ
ತಲೆ | ಶಿವಪೂಜಾ ನಿಮಿತ್ತಾರ್ಥಂ ಭಿಕ್ಷ್ವಂದೇಹಿ ವನಸ್ಪತೆ||
ಹೀಗೆಂದು ಆ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪತ್ರಿ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ತೆಗೆ
ದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಆ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಸ್ಥಲ
ಸಮ್ಮಾರ್ಜನೆಯ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸ್ಥಲಸಮ್ಮಾರ್ಜನಃ— ಅದೆಂತೆಂದೆಂದೆ “ ಗೋಮಯಂ ಗೋರೋಜನಂ ಮೂತ್ರಂ ; ದಧಿಕ್ಷೀರೇ ಘೃತಂ ಗವಾಂ || ಪನಿತ್ರಾಣಿ ಪಡಂಗಾನಿತ್ಪ್ರೀತ್ಯೈಃ ಸಮ್ಪಾರ್ಜನಂ ಚರೇತ್ || ಟೀ|| ಗೋವಿನ ಗೋಮಯ, ಗೋರೋಜನ ಗೋಮೂತ್ರ, ಗೋದಧಿ, ಗೋಕ್ಷೀರ, ಗೋಘೃತ ಈ ಆರು ಸನ್ನಾಹಗಳಿಂದ ನೆಲಸಮ್ಪಾರ್ಜನೆಯ ಮಾಡಿ, ಆ ಮೇಲೆ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ರಂಗವಲ್ಲಿಯ ಹಾಕಬೇಕು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ ಬೆಣಚಿ ಕಲ್ಲಿನ ಹಿಟ್ಟಿನ ಪುಡಿ ಮಾಡಿ ಅದರೊಳಗೆ ಅರ್ಧ ಹಿಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಕಿಸೊಪ್ಪಿನ ರಸವಾಗಲಿ ತೊಂಡೆಸೊಪ್ಪಿನ ರಸವಾಗಲಿ ಈ ಎರಡರೊಳಗೆ ಯಾವದಾದರೊಂದು ಸೊಪ್ಪಿನ ರಸವ ಹಿಂಡಿ ಮೂರು ಭಾಗವನ್ನಿಟ್ಟು ಹಸರು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಬಿಳೇ ಹಿಟ್ಟು, ಇದ್ದಲಿ ಹಿಟ್ಟು ಈ ಸಂಚ ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಹಾಕಬೇಕು. ಮೇಲಾಗಿ ಈ ಪಂಚರಂಗವಲ್ಲಿಯ ಹಾಕಿ, ಆ ಮೇಲೆ ಗದ್ದಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕು.

ಗದ್ದಿಗೆ ಹಾಕುವದು:— ಗದ್ದಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ಚಿತ್ರಾಸನ, ಬಿಳಿ ಕಂಬಳಾಸನ ಈ ಎರಡರೊಳಗೆ ಯಾವ ದಾದರೂ ಒಂದಾಸನವ ಹಾಕಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗ ಪೂಜಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಶುಚಿ ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟು, ಉದಕವ ಸೋಸಿ ಇಟ್ಟು, ಗಂಧ, ಅಕ್ಷತೆ, ಕರ್ಮರ ಮೊದಲಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು, ಜ್ಯೋತಿಯ ಮುಟ್ಟಿಸಿ, ಈ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ತುಂಬಾ ಮಾಡಿ ವಸ್ತ್ರವ ಮುಚ್ಚಿ ಆ ಮೇಲೆ ಅತ್ತಿ, ಅಲ, ನೀರಲ, ಮಾವು, ಬೇವು, ನೆಲ್ಲಿ, ಹುಣಚಿ, ಜಾಲಿ, ಉತ್ತರಾಣಿ, ವೇಣಿ ಈ ಹತ್ತು ಕಾಷ್ಠದೊಳಗೆ

ಯಾವದಾದರೂ ಒಂದು ಕಡ್ಡಿಯ ತಂದು ಹನ್ನೆರಡು ಬೆರಳುದ್ದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದಂತಧಾವನ ಮಾಡಿ, ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿ ಮುಖಸ್ತುಕ್ಕಾಲನವ ಮಾಡಿ ಆ ಮೇಲೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡ ಬೇಕು.

ಸ್ನಾನಃ— ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಉತ್ತಮ ಶಿರ ಸ್ನಾನ, ಮಧ್ಯಮ ಕಂಠಸ್ನಾನ, ಕನಿಷ್ಠ ಕಟಿಸ್ನಾನ ಹೀಗೆಂ ಬಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಶಿರಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಮಡಿ ವಸ್ತ್ರವ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ಶಿವಸ್ಮರಣೆಯ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದು ಗದ್ದಿ ಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮೂರ್ತವ ಮಾಡುವಾಗ ಮಂತ್ರ ಉಚ್ಚ ರಿಸಬೇಕು. ಯಾವ ಮಂತ್ರವೆಂದರೆ, “ ಓಂ ಹಃ ಆನಂತ ಶಕ್ತಿಧಾಮ್ನು ಜ್ಯೋತಿ ರೂಪಾಯ ಫಟ್ ” ಎಂದು ಮೂರ್ತವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜನ ನೀಡಬಾರದು. ಏನು ಕಾರಣವೆಂದೊಡೆ ಗ್ರಂಥ|| ಅದಿ ಮಾಂಸಂತುತೋ ಯನಾಂ | ಮಧ್ಯಮಾಂಸಂತು ಗೋರಸಂ || ಸರ್ವಮಾಂ ಸಂತು ನಾರೀಣಾಂ | ಕಿಂ ಶೀಲಂ ಹಿ ಮಹೇಶ್ವರ || ಟೀ|| ಎಲೆ ಪರಮೇಶ್ವರನೇ, ಉದಕದಿಂದ ನಿನಗೆ ಅಭಿಷೇಕ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಉದಕ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಂಸ ಸ್ವರೂಪ. ಕ್ಷೀರದಿಂದ ಅಭಿಷೇಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಕ್ಷೀರ ಎಂಥಾದ್ದೆಂ ದರೆ ಆಕಳ ಕೆಚ್ಚಲಲ್ಲಿರುವ ಮಾಂಸದಿಂದ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಸ್ತ್ರೀಯಳ ಧರಿಸಿದಿ. ಆ ಸ್ತ್ರೀಯಳು ಆ ಪಾದಮಸ್ತಕ ಪರಿಯಂತರ ಮಾಂಸಸ್ವರೂಪವು ಹೀಗೆಂಬಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಶೀಲ ನೆಂಬುದೇನು, ಎಂದು ಪಾರ್ವತೀ ಕೇಳಲಾಗಿ, ಪರಮೇ ಶ್ವರನು ನಿವೃತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ|| ಮಂತ್ರ ಶುದ್ಧಂ

ತುತೋಯಾನಾಂ || ಭಸ್ಮಶುದ್ಧಂತು ಗೋರಸಂ || ದೀಕ್ಷಾ
ಶುದ್ಧಂತು ನಾರೀಣಾಂ | ಮಮಶೀಲಂ ಮಹೇಶ್ವರಿ
ಟೀ|| ಎಲೇ ಪಾರ್ವತೀ ಕೇಳು, ಮಂತ್ರದಿಂದ ಉದಕ ಶುದ್ಧ
ಮಾಡಬೇಕು. ಭಸ್ಮ ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಕ್ಷೀರ ಶುದ್ಧ ಮಾಡ
ಬೇಕು. ದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯಳ ಶುದ್ಧ ಮಾಡಬೇಕು.
ಎಂದು ಪರಮೇಶ್ವರನ ವಾಕ್ಯ ಇದ್ದ ಕಾರಣ, ಮಂತ್ರೋ
ದಕ ಮಾಡಿ ಪುಷ್ಪ ಪತ್ರೆ ಉಪಕರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂಪ್ರೋ
ಕ್ಷಿಸಿ ಆ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜನವ ನೀಡಬೇಕು. ಅದರೆ
ಕರಡಿಗೆ ಅರಗಿನಲ್ಲಿ ಎಡ ಹಸ್ತವನಿಟ್ಟು ಬಲ ಹಸ್ತದ
ಹೆಬ್ಬರಳ ಲಿಂಗ ಮಸ್ತಕದ ಮೇಲಿಟ್ಟು ನಡುವಿನ ಎರಡು
ಬೆರಳು ಲಿಂಗದ ಬುಡಭಾಗದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಗೋಮುಖ ಮೇಲು
ಮಾಡಿ ಬಿಜಯಂಗೈಸಿಕೊಂಡು ಎಡ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತವ
ಮಾಡಿಸಿ ಮಂತ್ರೋದಕದಿಂದ ಅಭಿಷೇಕವ ಮಾಡಿ ವಿಭೂ
ತಿಯ ಧರಿಸಿ. ಪತ್ರಿ ಸುಷ್ಪವ ಧರಿಸಿ, ಲೋಬಾನವನರ್ಪಿಸಿ
ಸೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತವ ಮಾಡಿಸಿ, ವಿಭೂತಿ ಧಾರಣ ಮಾಡ
ಬೇಕು.

ವಿಭೂತಿಧಾರಣೆ - - ಬಲ ಹಸ್ತದ ಹೆಬ್ಬೆರಳು ಮ
ಧ್ಯದ ಎರಡು ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕುರಂಗಮುದ್ರೆ
ಎನಿಸುವದು. ಈ ಕುರಂಗಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿರುವ
ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿ, ಎಡದ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬಲದ ಹಸ್ತದ
ಶುಕ್ತಿಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಜಲ ಪುಷ್ಪಗಳ ಹಿಡಿದು ಅರ್ಘ್ಯ
ಕೊಟ್ಟು ಕೂರ್ಮ ಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ
ಆ ಮೇಲೆ “ ಅಗ್ನಿರಿತಿ ಭಸ್ಮ, ವಾಯುರಿತಿ ಭಸ್ಮ, ಜಲ

ಮಿತಿ ಭಸ್ಮ, ಸ್ಥಲಮಿತಿ ಭಸ್ಮ, ವ್ಯೋಮಮಿತಿ ಭಸ್ಮ,
ಸೂರ್ಯೋತಿ ಭಸ್ಮ, ಓಂ ಕ್ಷಂ ಎಂದು ಎರಡು ಮೊಳ ಪಾದ
ಎರಡು ಬಗಲು, ಉದರ, ಎರಡು ಭುಜ, ಹೃದಯ,
ಕಂಠ, ಮಸ್ತಕ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಂಕಿಸಿ, ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ
ಧೂಳನವಗೈದು, ಸರ್ವಾಂಗಕ್ಕೆ ಉದ್ವರ್ತನವ ಮಾಡಿ, ಆ
ಮೇಲೆ ವಿಭೂತಿ ಧರಿಸುವ ಸ್ಥಾನಗಳಾವವೆಂದೊಡೆ ಲಲಾಟ,
ಗ್ರೀವ, ಕರ್ಣಂಚ, ಚಕ್ಷುಷೀ, ಘ್ರಾಣಕಂ ತಥಾ |
ಮುಖ, ಬಾಹೂ ಭುಜದ್ವಂದ್ವಂ ಸ್ತನಮಸ್ಯುದರಂ ತಥಾ |
ಮಣಿ ಬಂಧೇಚ ಹೃತ್ಪ್ರಾಶ್ಚನಾಭಿ ಮೇಧ್ರಾಶ್ಚ ಪೃಷ್ಠಕಂ |
ಉರೂಚ ಜಾನುಕಾಚೈವ ಜಂಘೇ ಪಾಯುಸ್ತಥೈವಚ | ಪಾ
ದಾದ್ವಾತ್ರೈಂಬಕಂ ಚೈವ ಸಂಧಿಷ್ಟಪಿ ಯಥಾಕ್ರಮಂ
ಟೀ|| ಹಣೆ, ಕಂಠ, ಎರಡುಕಿವಿ, ಎರಡುನೇತ್ರ, ಎರಡು ಪ್ರಾಣ
ರಂಧ್ರ, ಮುಖ, ಎರಡು ತೋಳು, ಎರಡು ಭುಜ, ಎರಡು
ಕುಚ, ಹೊಟ್ಟೆ, ಎರಡು ಮೊಳಕ್ಕೆ, ಎದೆ, ಎರಡು ಬಗಲು,
ಹೊಕ್ಕಳ, ಮೇದ್ರ, ಬೆನ್ನು, ಎರಡು ತೊಡೆ, ಎರಡು ಮೊ
ಳಕಾಲು, ಎರಡು ಕಣಕಾಲು, ಗುದ, ಎರಡು ಪಾದಗಳು,
ಇಂತು ಮೂವತ್ತೆರಡು ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭೂತಿ ಧರಿಸುವಾಗ
ಮಂತ್ರ ಉಚ್ಚರಿಸಬೇಕು. ಯಾವ ಮಂತ್ರವೆಂದರೆ “ಮನಾತಿ
ಯಜ್ಜುಗತ್ಸರ್ವಂ ತ್ರಿಪುಂಡ್ರಾತ್ಮಾ ಸದಾಶಿವಃ | ಐಶ್ವರ್ಯ
ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಬೀಜಾಯತಸ್ಮೈ ಶ್ರೀ ಭಸ್ಮನೇ ನಮಃ | ಭೂತಿಭೂ
ತಿಕರೀ ಪವಿತ್ರ ಜನನೀ ಪಾಪೌಘವಿಧ್ವಂಸಿನೀ | ಸರ್ವೋಪ
ದ್ರವ ನಾಶಿನೀ ಶುಭಕರೀ ಶೋಕಂಚವಿಚ್ಛೇದಿನೀ || ಭೂತ
ಪ್ರೇತ ಶಿಶಾಚ ರಾಕ್ಷಸಹರೀ ಸರ್ವಂಚ ಸಂಸತ್ಕರೀ |

ತೇಜೋರಾಶಿ ನಿಶೇಷ ಭೂಷಿತಕರೀ ಭೂತಿಷ್ಠದಾ ಪಾತು
ಮಾಂ ||” ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸ್ಥಾನಗ
ಳಲ್ಲಿ ವಿಭೂತಿ ಧಾರಣವ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಪ್ರಣಮಸಂಬಂಧಃ— ಆ ಮೇಲೆ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರಣಮ
ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದೆಂತೆಂದೋಡಿ || ಗ್ರಂಥ ||
ಓಂಕಾರಂ ವದನಂ ದೇವಿ ನಮಸ್ಕಾರೋ ಭುಜದ್ವಯಂ
ಶಿಕಾರಂ ದೇಹ ಮಧ್ಯಸ್ತು ನಯಕಾರಂ ಪದದ್ವಯಂ
|| ಟೀಕೆ || ಓಂಕಾರಲಲಾಟದಲ್ಲಿ, ನಕಾರ ಬಲಭುಜದಲ್ಲಿ, ಮಕಾ
ರ ಎಡ ಭುಜದಲ್ಲಿ, ಶಿಕಾರ ನಾಭಿಯಲ್ಲಿ, ವಕಾರ ಬಲ ಮೊಳ
ಕಾಲಲ್ಲಿ, ಯಕಾರ ಎಡ ಮೊಳಕಾಲಲ್ಲಿ, ಹ್ರಾಂ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೂಂ
ಹ್ರೈಂ ಹ್ರೌಂ ಹ್ರಂ ಇವು ಆರು ಪ್ರಣಮ ಬಲದ ಬಗಲಲ್ಲಿ,
ನಮಃ ಶಿವಾಯ ಎಡದ ಬಗಲಲ್ಲಿ, ‘ಬಸವ’ ಕೊರಳಲ್ಲಿ,
ಮುಂದೆಸೆಯಲ್ಲಿ, ಆ ಉ ಮು ಅಕ್ಷರ ಕಂಠದಲ್ಲಿ, ಎರಡು
ಶಿಕಾರ ಎರಡು ನೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಎರಡು ಯಕಾರ ಎರಡು
ಕರ್ಣದಲ್ಲಿ, ನಾಶಿಕದಲ್ಲಿ ನಕಾರ, ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರ ದಲ್ಲಿ ಹಕಾರ,
ಗುದಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಕಾರ ಇಂತಿಷ್ಟು ಪ್ರಣಮಂಗಳನ್ನು ಸಂಬಂ
ಧವ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಧಾರಣಃ— ಆ ಮೇಲೆ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಧರಿ
ಸುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದೋಡಿ || ಗ್ರಂಥ || ಶಿಖಾಯಾಂ ಧಾರ
ಯೇದೇಕಂ । ಪಟಾತ್ರೀಂಶನ್ಮಸ್ತಕೇ ತಥಾ । ದ್ವಾತ್ರೀಂಶ
ತ್ಕಂಠ ದೇಶೇಚ । ಪಂಚಾಶನ್ಮಾಲಿಕಾ ಹೃದಿ । ಷೋಡಶಾ
ಬಾಹುದ್ವಯೇ ದ್ವಾವಶಂ ಮಣಿ ಬಂಧಕೆ । ಕರ್ಣಯೋ
ರೇಕ ಮೇಕಂ । ಮಾಹ್ಯಪವೀತೆ ಶತಾಷ್ಟಕಂ ಮಾಲಾಂ

ಯೋಧಾರಯೇನ್ನಿತ್ಯಂ । ಸನರೋಭಾಗ್ಯವಾಸಿಕಹ || ಪದೇ
ಪದೇ ೩ ಶ್ವಮೇಧಸ್ಯ । ಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ಯ ಸಂಶಯಂ ||
ಟೀಕೆ || ಶಿಖಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು, ತಲೆ ಬಳಸಿ ಮೂವತ್ತಾರು,
ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೆರಡು, ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಐವತ್ತು, ಎರಡು
ತೋಳುಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿನಾರು ಹದಿನಾರು, ಎರಡು ಮುಂಗೈ
ಗಳಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ಹನ್ನೆರಡು, ಎರಡು ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂ
ದೊಂದು, ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ನೂರಾಂಟು ಇಂತಿಷ್ಟು
ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ “ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ವೃಕ್ಷ ಬೀಜಾಯ
ಭೂತಿ ಸಂಭೂತಿ ಹೇತವೇ ನೇತ್ರತ್ರಯಾಯ । ರುದ್ರಾಯ
ನಮೋ ಲೋಕಹಿತಾರ್ಥಿನೆ । ಎಂದು ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಧರಿ
ಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ನ್ಯಾಸಗಳುಃ— ಆ ಮೇಲೆ ಹಸ್ತಕ್ಕೆ ಲೇಪನವ
ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರಣಮಂಗಳ ಲಿಖಿಸಿಕೊಂಡು ಕರನ್ಯಾಸ,
ಅಂಗನ್ಯಾಸ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಅಷ್ಟದಿಗ್ಬಂಧನವ ಮಾಡಿದ
ಲ್ಲಿಗೆ ಭಕ್ತಸ್ಥಲ ಸಂಬಂಧವಾದುದು.

ಮಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲ.

ಆ ಮೇಲೆ ಗುರುವು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಮಂತ್ರ
ವನ್ನು ಹಸ್ತಕ್ಕೆ ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು, ಮಡಿ
ವಸ್ತ್ರ ಮುಸುಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಪರಶ್ರುತಿಗೆ ಕೇಳಿದ
ಹಾಗೆ ಉಚ್ಚರಿಸಿದಲ್ಲಿಯೇ ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲ ಸಂಬಂಧವಾ
ಗುವದು. ||೨||

ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ.

ಬಲ ಹಸ್ತದ ತರ್ಜನಿ ಅಂಗುಲಿ ಮಧ್ಯಮಾಂಗುಲಿ ಸಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪುಷ್ಪವ ಹಿಡಿದು ಕರಡಿಗಿಯ ಆರಗಿ ನಲ್ಲಿ ಎಡಹಸ್ತವ ಆಡ್ಡ ಇಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಲಿಂಗವನ್ನು ಬಿಜಯಂಗೆಯಿಸಿ ಎಡದ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತವ ಮಾಡಿಸಿದಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲವೆನಿಸುವದು. ||೨||

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಲ.

ಆ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪಾದ್ಯ, ಅರ್ಘ್ಯ, ಆಚಮನ, ಮಧುಪರ್ಕ, ಪಂಚಾಮೃತ, ಸಪ್ತೋದಕಗಳಲ್ಲಿ ಜಂಗಮ ಪಾದೋದಕವ ಮಿಶ್ರವಾಡಿ ಅಭಿಷೇಕ ಎರೆದು, ಲಿಂಗದ ದ್ರವವ ತೆಗೆದು, ಲೋಚನದ ಹೊಗೆಯಿಂದ ಲಿಂಗವ ತೋರಿಸಿ ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಆನಾಮಿಕ ಅಂಗುಲಿಯಿಂದ ಧರಿಸಿ ಗಂಧ, ಅಕ್ಷತಿ, ಪುಷ್ಪ, ಪತ್ರೆ, ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಉತ್ತ ರೀಯ ಆಭರಣ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಧೂಪ ದೀಪ ನೈವೇದ್ಯ ತಾಂಬೂಲಂಗಳಿಂದ ಆಚೀಸಿ, ಗಂಟಿ, ದರ್ಪಣ, ಚಾಮರ, ಬೀಸಣಿಕೆ, ಭತ್ತ, ಉಡಾಸವಸ್ತ್ರ, ನಗಾರಿ, ಜಾಗುಟಿ, ಕೈತಾಳ, ಸಮಾಳ, ಬುರುಗು, ಕೆನ್ನರಿ, ವೀಣಾ, ಚಿನ್ನ ಕಾಳಿ, ನಸೂರಿ, ಕರಣಿ, ಕಾಳಿ, ಹೆಗ್ಗಾಳಿ, ಕೊಳಲು, ಕಂಚಿನ ಸಮಾಳ, ಭೇರಿ, ನರ್ತನ ಇವು ಮೊದಲಾದ ಉಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಲ ಸಂಬಂಧವಾಗುವದು. ||೪||

ಶರಣಸ್ಥಲ.

ಆ ಮೇಲೆ ಋಗ್ವೇದ. ಯಜುರ್ವೇದ, ಸಾಮವೇದ, ಅಥರ್ವಣವೇದ ಗಾಯತ್ರಿ ವೇದಗಳ ಸ್ತೋತ್ರ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಸೂತ್ರ, ಪುರಾಣಸ್ತೋತ್ರ ಆದ್ಯರು ವೇದ್ಯರು ಸಾಧ್ಯರು ಮಹಿವ್ನ ಮಲಯರಾಜ, ಮಲಾಹಣ, ಹಲಾಯುಧ, ಆನಾ ದುಯ ಮೊದಲಾದ ಕವಿಗಳು ಶಿವನ ಕೂರ್ತು ಮಾಡಿದ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಶಿರಸಸ್ತದಕ್ಷಿಣವ ಮಾಡಿ, ಪ.ಷ್ಪಂಜಲಿಯ ಮಾಡಿ, ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವ ವಿಸರ್ಜನ ಗೈದಲ್ಲಿಗೆ ಶರಣಸ್ಥಲ ಸಂಬಂಧವಾಗುವದು.

ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ.

ಆ ಮೇಲೆ ಜಂಗಮ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಆ ವೇಳೆಗೆ ದಯ ಮಾಡಿದರೆ ದಶವಿಧ ಪಾದೋದಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಮಹತ್ಪಾದೋದಕವನ್ನು ಸಡೆದುಕೊಂಡು, ಅರ್ಪಿತವ ಮಾಡುವದು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಯಾರೂ ಬರದಿದ್ದರೆ ಮಾಡಿದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಎಡೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹಸ್ತಕ್ಕೆ ಭಸ್ಮಲೇಪನವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗುರುವು ಅಪ್ಪಣೆ ದಯಪಾಲಿಸಿದ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಐದು ವೇಳೆ ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಆ ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಸಂಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿ, ಹಿಗರರೂಪವಳಿದು ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮೂರು ವೇಳೆ ಚತು ರಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ, ಭಾವ ಲಿಂಗಗಳ ಮಂತ್ರ ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಲಿಂಗನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಿಂದ, ಅರ್ಪಿತವ ಮಾಡುವದು. ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ನೂತುಗಳ

ನ್ನಾಡಲಿಕ್ಕಾಗದು. ಪರಶಬ್ಧ, ಹಿಂಸಾಶಬ್ಧ, ಅಶುಚಿ ಅಮಂಗಳ
ಲಶಬ್ಧ, ಪಾಪಶಬ್ಧ, ವಿವಯಶಬ್ಧ, ಹಾಸ್ಯಪ್ರಸಂಗದಶಬ್ಧ,
ಗಾಯನಶಬ್ಧ, ನ್ಯಾಯದಶಬ್ಧ, ದುಃಖದಶಬ್ಧ, ಮರಣ
ಶಬ್ಧ, ಅಗ್ನಿಪ್ರವೇಶದಶಬ್ಧ, ಇವು ಮೊದಲಾದ ಕನಿಷ್ಠಶಬ್ಧ
ಗಳ ಕೇಳದೆ, ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವ ಮಾಡಿ, ಬಟ್ಟಲ ಖಂಡಿತವ
ಮಾಡಿ, ಹಸ್ತದ್ರವವನಾರಿಸಿದ ಬಳಿಕ, ಕರಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ
ಇರುವ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ
ಬಿಜಯಂಗೈಸಿ, ಎಡಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತವಮಾಡಿಸಿ ಅಭಿ
ಷೇಕವ ಮಾಡಿ, ವಿಭೂತಿ ಪತ್ರಿ ಪುಷ್ಪವ ಧರಿಸಿ ಲೋಭಾ
ನವನರ್ಪಿಸಿ ಹಸ್ತಜಪವ ಮಾಡಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಕರಡಿಗೆ ಒಳಗೆ
ಮೂರ್ತವ ಮಾಡಿಸಿದಲ್ಲಿಗೆ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ ಸಂಬಂಧವಾಗುವ
ದೆಂದು ಕಲ್ಯಾಣಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಚನ್ನಬಸವೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು
ಬಸವಣ್ಣ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಮುಖ ಗಣಂಗಳಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಯ
ದಯಪಾಲಿಸಿದ ಅಚರಣೆಯ ವಚನ ಸಮಾಪ್ತ ಮಂಗಳ
ಮಹಾ ಶ್ರೀ.

೨ನೇ ವಚನ.

ಷಟ್ಸ್ಥಲಯುಕ್ತ ಲಿಂಗಪೂಜಾವಿಧಿ.

ಭಕ್ತಸ್ಥಲ.

ಶಿವಶರಣನು ಶಿವಯೋಗನಿದ್ರಾಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪವ
ಡಿಸಿದು. 'ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಮುಹೂರ್ತೇಚ ಉತ್ಥಾಯ' ಎಂದು
ಹೇಳುತ್ತಿಹುದಾದ ಕಾರಣ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಶಿವ
ಧ್ಯಾನದಿಂದಿದ್ದು ಶಿವಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೆ ಶಿವಲಿಂಗ ನಿರೀ
ಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ, ಸ್ಥೂಲಶೌಚಾಚಮನಂಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದು
ಸ್ನಾನಂಗೈದು ಕುಸುಮಂಗಳಂ ಶೋಧಿಸಿಕೊಂಡು ಪಾವ
ಗೊರಡಮಂ ಮೆಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಭಕ್ತಸ್ಥಲ ಸುಖಾ
ಸನಮೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಹುದಾದ ಕಾರಣ ಉನ್ನತಾಸನದ
ಗದ್ದುಗೆಯ ಮೇಲೆ ಸುಖಾಸನದಲ್ಲಿ ಮಹೂರ್ತವ ಮಾಡಿ
ಕೊಂಡು, ಶ್ರೀ ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಜಲಮಿಶ್ರ
ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದರ್ಚಿಸಿ ತತ್ತತ್ ಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ
ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಬುವದೇ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಯ
ನುಳ್ಳ ಭಕ್ತಸ್ಥಲವಾಗಿವುದು.

ಮಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲ.

ತದನಂತರದಲ್ಲಿ ಪರಶಿವನ ದ್ವಯಾಭಿಧಾನದಿಂದ
ಮೂಲ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು, ಮಾನಸ ವಾಚಕ
ಉಪಾಂಶುಕವೆಂಬ ತ್ರಿಕರಣಂಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ನೈಷ್ಠಿಕೆ
ಯಿಂದ ಪುನಶ್ಚರಣೆ ಜಪಗೈವುದೇ ನೈಷ್ಠಿಕಾಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ
ಮಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲವಾಗಿವುದು.

ಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ಥಲ.

ತದನಂತರದಲ್ಲಿ ಸೆಜ್ಜೆ ವಸ್ತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿಪ್ಪ ಶಿವಲಿಂಗ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಒಂದಾನೊಂದು ಸೊಪ್ಪೆಯ ಸಿವುಡ ಹಿರಿವ ಹಾಗೂ ಕುಪ್ಪಸದ ಗಳಿಗೆಯ ತೆಗೆಯುವ ಹಾಗೂ ಆಡ್ಡ ಮೋರೆಯ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ತೆಗೆಯದೆ ಎಡದ ಹಸ್ತ ವನ್ನು ಸೆಜ್ಜೆ ಪಾಲಿಕೆಯ ತಾವು ಮಡಿಗಿಕೊಂಡು ಬಲ ಹಸ್ತದಿಂದ ಲಿಂಗದ ಪಟ್ಟಲಂಗಳನ್ನು ಬಿಮ್ಮಿಗೆ ಪಿಡಿದು ಕೊಂಡು ಆತ್ಯಂತ ಸುಯಿಧಾನದಿಂದ ವಾಮಭಾಗದ ಕರ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಿಜಯಂಗಳೈಸಿಕೊಂಬುವದೇ ಸುಯಿಧಾನ ಭಕ್ತಿಯ ನುಳ್ಳ ಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ಥಲವಾಗಿಪ್ಪುದು.

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಲ.

ತದನಂತರದಲ್ಲಿ ಆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಭಸ್ಮೋದಕ, ಕುಸು ಮೋದಕ, ಕುಳಿರೋದಕ, ಶ್ರೀಗಂಧೋದಕ, ಸ್ವರ್ಣೋದಕ, ರತ್ನೋದಕ, ಮಂತ್ರೋದಕ, ಸಾದೋದಕಂಗಳಿಂದ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆದು ಸಣ್ಣ ಧೌತ ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ದ್ರವವನಾರಿಸಿ ಶುಭ್ರವಾದ ಶ್ರೀವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಆತ್ಯಂತ ಸಾವಧಾನ ದಿಂದ ಧರಿಸಿ ಪುಣ್ಯವು ಪುಟವಿಕ್ಕುವಂತೆಯೂ, ಭಾಗ್ಯವು ಸೂಸುವಂತೆಯೂ ತರವರಿದು ಕುಸುಮಾಲಂಕಾರಗಳ ಹಿಂಡು ದಂಡೆಗಳಿಂದ ಪೂಜೆಯನಲಂಕರಿಸಿ, ಆ ಲಿಂಗ ವನ್ನು ವ್ಯಾಘ್ರದೃಷ್ಟಿ, ಬಕದೃಷ್ಟಿ, ಕುರಂಗದೃಷ್ಟಿ, ಸಂಚಲ ದೃಷ್ಟಿ, ವ್ಯವಹಾರದೃಷ್ಟಿ, ಊರ್ಧ್ವದೃಷ್ಟಿ, ಅಧೋದೃಷ್ಟಿಗಳ ಲ್ಲದೊಂದಾನೊಂದು ಆರಿವಿರಿದ ತಾವರೆಯಂತೆ ಅನಿಮಿ

ಷಾವಲೋಕನದಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಆ ಲಿಂಗದ ಅಂಶ ಲೀಲಾ ಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಮಹಿಮಾಶಿಶಯಗಳನ್ನು ಕಂದ ವೃತ್ತ ಗದ್ಯ ಪದ್ಯ ಸ್ವರ ಸಂಗೀತ ಪ್ರಬಂಧಾದಿಗಳಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುವದೇ ಅನುಭಾವ ಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಲ ವಾಗಿರ್ಪುದು.

ಶರಣಸ್ಥಲ.

ತದನಂತರದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಡಣಿಸಿ ಬಂದ ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥಂಗಳನ್ನು ಶರಣಸತಿ ಲಿಂಗಸತಿ ಎಂಬ ಫಾವದಿಂದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆರ್ಪಿಸಿ, ಆ ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸವಿದು ಆನಂದಿಸುವದೇ ಆನಂದ ಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಶರಣಸ್ಥಲವಾಗಿ ಪ್ಪುದು.

ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ.

ತದನಂತರದಲ್ಲಿ ಶಿಖಿ ಕರ್ಮರ ಸಂಯೋಗವಾದ ಹಾಗೆ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ತಾ ಕೂಡಿ, ತನ್ನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವು ಕೂಡಿ ತಾನು ಲಿಂಗವೆಂಬ ಉಭಯಭಾವವಳಿದು ತಾನೇ ತಾನಾ ಗಿರುವದೇ ಸಮರಸ ಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲವಾಗಿರು ವದು.

ಹೀಗೆ ಶಿವಶರಣನು ಶಿವಾರ್ಚನೆಗೆ ಮುಹೂರ್ತವ ಮಾಡಿದುದೇ ಮೊದಲಾಗಿ ಶಿವಾರ್ಪಿತ ಮುಗಿಯುವಷ್ಟ ರಲ್ಲಿ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಪಟ್ಟಲಂಗಳಾಗಿರ್ಪವು.

ವಿವರಣೆ.

ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಉದ್ದೇಶವು ಆತ್ಮಾನುಭವವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಆದರಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಇರುತ್ತದೆ. ವೀರಶೈವರು ದೇವರು ಸ್ವರ್ಗ, ಕೈಲಾಸ ಅಥವಾ ಆಕಾಶ ಇಂಥ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾನೆಂದು ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಚರಾಚರ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆತನು ಅಪ್ರಕೃತನಾಗಿ ಇದ್ದಾನೆ. ಅವ ಕೃಭಾವದಿಂದ ಇದ್ದ ಆತನನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವದೇ ಮನುಷ್ಯನ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿರುವ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದೇ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯು. ದೇವರದಾಸಿಯನ್ನುನೆಂಬ ಶರಣನು ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ಅನ್ನುವದೇನಂದರೆ:—

ಮರದೊಳಗಿನ ಮುಂದಾಗಿಯೆ ಉರಿಯದಂತಿರಿಸಿದೆ. ನೊರೆವಾಲೊಳಗೆ ತುಳುವೆ ಕಂಪಿಲ್ಲದಂತಿರಿಸಿದೆ. ಶರೀರದೊಳಗಾತ್ಮನ ಕಾಣದಂತೆ ಇರಿಸಿದೆ. ನೀ ಬೆರೆಸುವ ಭೇದಕ್ಕೆ ಬೆರಗಾದೆನ್ನೆ ರಾಮನಾಥಾ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಅಪ್ರಕೃತನಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುತ್ತಾನೆಂಬದನ್ನು ಈ ಶಿವಶರಣನು ಬಹು ಮಂದರವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗೆ ಅಪ್ರಕೃತವಾಗಿ ವಾಸಿಸುವ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಗುರುವು ಭಕ್ತನಿಗೆ ಲಿಂಗಧಾರಣವನ್ನು ಮಾಡುವನು. ಲಿಂಗಧಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಗುರುವು ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಬೋಧಿ

ಮವ ಉಪದೇಶದ ಅರ್ಥವು ಇದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಗುರುವು ಬೋಧಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರ ಲಿಂಗದ ಗುಣಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಪಡಿಸುವದೇ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮೂರು ಶರೀರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಯಾವವೆಂದರೆ ಸ್ಥೂಲ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಕಾರಣ, ಈ ಮೂರೂ ಶರೀರಗಳ ವ್ಯಾಪಾರವು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವನಿಂದ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ. ಈ ಶರೀರಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪರಸ್ಪರಾವಲಂಬಿಗಳು ಇವೆ. ಒಂದು ಶರೀರದ ಕಾರ್ಯವು ಕೆಟ್ಟರೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸಲಾರದು. ಶರೀರದ ಬಾಹ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರದಿಂದ ಆಗುತ್ತವೆ. ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಗಳು ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಶರೀರವು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರವು. ಈ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರದ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರವು ವ್ಯವಹರಿಸಲಾರದು. ಈ ಎರಡೂ ಶರೀರಗಳಿಗೆ ಜೈತನ್ಯ ಕೊಡುವಂಥ ಮೂರನೆಯದೊಂದು ಶರೀರವಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಶರೀರವೆಂಬ ಹೆಸರು. ಈ ಮೂರು ಶರೀರಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನ ಕಾರ್ಯಗಳು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮೂರೂ ಶರೀರಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವನ್ನು ಜೈತನ್ಯಗೊಳಿಸದ ಹೊರ್ತು ಆತನು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಅರಿಯಲಾರನು. ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞಲಿಸತಕ್ಕ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂತಲೂ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞಲಿಸತಕ್ಕ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂತಲೂ, ಕಾರಣ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞ

262
4319

೧೬

ಲಿಸತಕ್ಕ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಭಾವಲಿಂಗವೆಂತಲೂ ವಚನಕಾರರು ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಎಂದರೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ಬಾಹ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂಥಾದ್ದು, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥಾದ್ದು, ಭಾವ ಲಿಂಗವು ಇನೆಲ್ಲವುಗಳಿಗೂ ಕಾರಣವಾದ ಕಾರಣ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂಥಾದ್ದು ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂರೂ ಶರೀರಗಳ ವ್ಯಾಪಾರಗಳೂ ಲಿಂಗ ಜೈತನ್ಯವುಳ್ಳವಾಗಿ ಮಾಡುವದೇ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಮುಖ್ಯ ತತ್ವವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪೂಜಾರ್ಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದೇ ವೀರಶೈವನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಗಳನ್ನು ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ನಿಜವಾದ ಮರ್ಮವನ್ನು ಆರಿಯದೆ ಮಾಡಿದ್ದಾದರೆ, ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಾರದು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಿರರ್ಥಕ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವವರನ್ನು ವಚನಕಾರರು ಬಹಳ ಹಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬಸವೇಶ್ವರನು ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ:—

ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರವ ಮಾಡುವ ದಮ್ಭಿನಲ್ಲಿ ಬೆಂದನಯ್ಯ. ಗುರುವೆಂದರಿಯೆ, ಲಿಂಗವೆಂದರಿಯೆ, ಜಂಗಮವೆಂದರಿಯೆ, ಪ್ರಸಾದವೆಂದರಿಯೆ. ಅನು ಬೆಂದನಯ್ಯಾ. ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಅನು ಮಾಡುವದೆಲ್ಲ ಬರಿಯ. ಉಪಚಾರವಯ್ಯ.

ಬಂಡಿತುಂಬ ಪತ್ರಿಯ ತಂದು ಕಂಡ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆವರಯ್ಯ. ತಾಪತ್ರಯವ ಕಳೆದು ಪೂಜಿಸಿ. ತಾಪತ್ರಯವ ಲಿಂಗವನೊಲ್ಲ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ಬರಿಯ ಉದಕದಲ್ಲಿ ನೆನೆವನೆ?

೧೭

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಲಿಂಗಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುವದು ವ್ಯರ್ಥವೆಂದು ಬಸವೇಶ್ವರನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಗುರು, ಲಿಂಗ, ಜಂಗಮ, ಪ್ರಸಾದವೆಂದರೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಬರೇ ಮೇಲಿನ ಉಪಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ತಾಸುಗಟ್ಟಲೇ ಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ನೀರನ್ನು ಹಣಿಸುತ್ತ ಕೂಡುವದರಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಎಂದೂ ಒಲಿಯಲಾರನೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮೂರೂ ಲಿಂಗಗಳ ಪೂಜೆಯ ಮರ್ಮವನ್ನು ಅರಿಯುವದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವೀರಶೈವನು ಇದನ್ನರಿತು ಆಚರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ವಚನಗಳುಂಟು. ಅವುಗಳಲ್ಲೊಂದನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ.

“ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪೂಜೆಯಾವದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಪೂಜೆಯಾವದು ಭಾವಲಿಂಗದ ಪೂಜೆಯಾವದು ಹೇಳಿಹೆ ಕೇಳಿರಯ್ಯ. ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಮಾಡುವದು, ಅದು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ. ಆ ಲಿಂಗವ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಮನೋನುಧ್ಯದ ಲ್ಲಿಪ್ಪ ನಿ:ಕಲ ಬ್ರಹ್ಮವನು ಧ್ಯಾನವೆಂಬ ಹಸ್ತದಲ್ಲೆ ಹಿಡಿದು ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಪ್ಪ ಲಿಂಗದ ಗೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ನಿಲಿಸುವದೀಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ. ಮನಸ್ಸು ತಲ್ಲಂಗದಲ್ಲಿ ಲೀಯವಾಗಿ ನಚ್ಚು ಮೆಚ್ಚು ಅಚ್ಚೊತ್ತಿ ಅಗಲದಿಪ್ಪುದೀಗ ಭಾವಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ. ಇವು ಮೂರು ಲಿಂಗದ ಅರ್ಚನೆಯೇ ಮೂರು ಲಿಂಗದ ಉಪಚಾರ ಶಿವಾರ್ಚಕರಾದ ವೀರಶೈವರು ಮಾಡುವ

ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಕ್ರಮವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತಯ್ಯ,
ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೇ
(ತೋಟದಾರ್ಯ)

ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವಚನಕಾರನು ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೇ--

ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಷೋಡಶೋಪ
ಚಾರಂಗಳಂ ಮಾಡುವದು ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪೂಜೆ. ಆ
ಲಿಂಗವನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸುವುದೇ ಪ್ರಾಣ
ಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ. ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ
ದೇವಾ.

ಉಪ್ಪು ಉದಕವ ಬೆರಿಸಿದಂತೆ ಪಾರಿಕ್ವಲು
ನಾರಿಯ ಬೆರಿಸಿದಂತೆ ಕರ್ಪೂರ ಅಗ್ನಿಯ ಬೆರಿಸಿದಂತೆ
ಮನ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಲೀಯುವಾಗಿದುದು ಭಾವಲಿಂಗ
ಪೂಜೆನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.

ಈ ವಚನಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಬಾಹ್ಯೋಪಚಾರಗಳು
ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ ಎಂತಲೂ, ಪರಮಾತ್ಮನ ಧ್ಯಾನವು
ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ ಎಂತಲೂ, ಆತನನ್ನು ಬೆರೆದು
ಕೊಂಡು ಏಕಾಕಾರವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಿರುವದು ಭಾವ
ಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ ಎಂತಲೂ ಸ್ಥೂಲ ರೀತಿಯಿಂದ ಅವರು
ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮೂರೂ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಯಾವ
ವಿಧವಾದ ರೀತಿಯಿಂದ ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿಸ
ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವದು ಅವಶ್ಯವದೆ.

ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಲು ವಚನಕಾರರು
ಈ ಮೂರು ಲಿಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಎರಡೆರಡು
ಭಾಗಮಾಡಿ, ಒಟ್ಟಿಗೆ ಆರು ಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಆ ಆರು ಲಿಂಗಗಳ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡರೆ,
ಮೇಲ್ಕಂಡ ಮೂರೂ ಲಿಂಗಗಳು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವವೆಂದು
ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವದೆ. ಈ ಆರು ಲಿಂಗಗಳು ಯಾವ
ವೆಂದರೆ.--

ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಆಚಾರಲಿಂಗ ಗುರುಲಿಂಗವೆಂತಲೂ,
ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗ ಚರಲಿಂಗವೆಂತಲೂ, ಭಾವ
ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ಮಹಾಲಿಂಗವೆಂತಲೂ, ಆರು
ವಿಭಾಗಗಳು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ
ಆರು ಲಿಂಗಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳು ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪ
ಟ್ಟಿವೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ
ಈ ಆರು ಲಿಂಗಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಯುವದು ಅವಶ್ಯವದೆ.
ಈ ಆರು ಲಿಂಗಗಳ ಅರ್ಥವು ಮಿಶ್ರಾರ್ಪಣ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ
ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಪ್ರಕಾರ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಋಚಾರ್ಚಾರ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಆಚಾರಲಿಂಗ, ಮಂತ್ರ
ಮೂರ್ತಿಯಾದ ಗುರುಲಿಂಗ, ಪರಮಪ್ರಕಾಶಸ್ವರೂ
ಪವಾದ ಶಿವಲಿಂಗ, ಯಜನಸ್ವರೂಪವಾದ ಚರ
ಲಿಂಗ, ಈಳನ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ,
ಬೋಧಾಸ್ವರೂಪವಾದ ಮಹಾಲಿಂಗವಾಗಿ ನೆಲೆ
ಗೊಂಡಿವೆ.

ಮೇಲ್ಕಂಡ ಉಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪೂಜಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ
ಆರು ಲಿಂಗಗಳ ಸ್ವರೂಪವು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿ
ದುಕೊಂಡು ಈ ಆರು ಲಿಂಗಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸು
ವದೇ ಈ ಷಟ್ಸ್ಥಲಾತ್ಮಕವಾದ ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯ ವಿವರ
ವಿರುತ್ತದೆ.

ಆಚಾರ ಲಿಂಗಃ- ಆಚಾರಲಿಂಗವು ಪಂಚಾಚಾರ ಸ್ವರೂಪವೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಸದಾಚಾರ, ಭೃತ್ಯಾಚಾರ, ಶಿವಾಚಾರ, ನಿಯತಾಚಾರ, ಗಣಾಚಾರ ಇವು ಪಂಚಾಚಾರಗಳು. ಈ ಪಂಚಾಚಾರಗಳನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನ ನೀತಿ ನಡತೆಗಳು ಶುದ್ಧನಾಗುವವು. ಹೀಗೆ ಶುದ್ಧವಾದ ಹಾಗೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಆಚಾರಲಿಂಗದ ಸ್ವಭಾವವು ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಲಿಂಗಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುವವನು ಶುದ್ಧ ನಡತೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿರುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯವಿರುತ್ತದೆಂದು ತೋರಿಸಲು ಆಚಾರ ಲಿಂಗದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ವಚನಕಾರರು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿರುವರು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ ಶುದ್ಧಾಚಾರ ವರ್ತನೆಯುಳ್ಳವನು ಯಾವಾಗಲೂ ಆಚಾರಲಿಂಗದ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಗ್ನನಾಗಿರುತ್ತಾನೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ನಿತ್ಯದ ಪೂಜಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಆಚಾರ ಲಿಂಗದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ವಚನಕಾರರು ಎಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ನಾನು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯ ಎರಡು ವಚನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಅವುಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಆಚಾರಲಿಂಗದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಪೂಜೆಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ದೇಹ ಶುದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಸ್ಥಲಸಮಾರ್ಜನೆ, ಸ್ನಾನ, ಪದಾರ್ಥ ಶುದ್ಧಿ, ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಧಾರಣ, ಪ್ರಣಮಸಂಬಂಧ, ಕರನ್ಯಾಸ ಅಂಗ ನ್ಯಾಸ ಇಂಥ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಲಿಂಗಪೂಜಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯ

ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಆಚಾರಲಿಂಗದ ಪ್ರಜ್ವಲನೆಯು ಇರುತ್ತದೆ. ಇದು ಯೋಗ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನ ದೇಹ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸು ಒಂದು ತರದ ನಿರ್ಮಲತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ನಿತ್ಯದ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧವಾದ ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡಲು ಉತ್ತಮ ಭರಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಇದು ಆಚಾರಲಿಂಗದ ಸಾಧನೆಯು. ಇದು ಭಕ್ತಸ್ಥಲವು.

ಗುರುಲಿಂಗಃ-- ಗುರುಲಿಂಗವು ಮಂತ್ರಮೂರ್ತಿಯೆಂದು ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಗುರುವು ದೀಕ್ಷೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಆ ಶಿಷ್ಯನು ಗುರುವಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ತರದ ಚೈತನ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಿಷ್ಯನು ಗುರುವಿನ ಮಗನೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದುಂಟು. ಹೀಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವುದು ಶಿಷ್ಯನ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಈ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಭಕ್ತನಲ್ಲಿಯ ಲೈಂಗಿಕ ಗುಣಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಗುರುಮಂತ್ರ ಜಪಿಸುವುದರಿಂದ ಗುರುಲಿಂಗವು ಪೂಜಕನಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಗುರುಲಿಂಗವನ್ನು ಒಳಹೊಕ್ಕುವ ರೀತಿಯು. ಇದು ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಎರಡನೇ ಭಾಗವು. ಮಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂಥಾದ್ದು.

ಈ ಎರಡು ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವಿರುತ್ತವೆ. ಇವರಿಂದ ಅವನ ಬಹಿರಂಗ

ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗವು ಪೂಜಕನಲ್ಲಿ ಜಾಗ್ರತೆ ಹೊಂದುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಶಿವಲಿಂಗೇ:-- ಶಿವಲಿಂಗವು ಪರಮ ಪ್ರಕಾಶ ಸ್ವರೂಪವೆಂದು ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಲಿಂಗವು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗವನು ಭಕ್ತನು ಕರಕಮಲದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಏಕಚಿತ್ತದಿಂದ ಆದರ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಧ್ಯಾನಿಸುವದರಿಂದ ಪ್ರಕಾಶ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಈ ಶಿವಲಿಂಗವು ಭಕ್ತನಿಗೆ ದೃಗ್ಗೋಚರವಾಗಹತ್ತುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವದೇ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಪ್ರಜ್ವಲಗೊಳಿಸುವ ಕ್ರಮವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಚಿತ್ತವನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಲು ಸಮರ್ಥನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನೈಕತತ್ಪರನಾಗಲು ಶಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಮೂರನೇ ಭಾಗವಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಶಿವಲಿಂಗ ಸಾಧನೆಯು. ಇದು ಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ಥಲವು.

ಚರಲಿಂಗ ಅಥವಾ ಜಂಗಮಲಿಂಗೇ:-- ಚರಲಿಂಗವು ಯಜನ ಸ್ವರೂಪವೆಂದು ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂದರೆ ಅರ್ಚನೆ, ಪೂಜೆ ಇದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವದೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಅರ್ಚನೆ ಪೂಜನೆಯಿಂದ ಪ್ರಸಂಚದಲ್ಲಿ ವ್ಯಗ್ರವಾದ ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸು ಪರಮಾತ್ಮನತ್ತ ಹೊರಳುವದು. ಅದು ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿನ ಚಿಂಚಲತೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಮನ

ಶ್ಯುಧಿಗೆ ಕಾರಣವು. ಈ ರೀತಿಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ನೆಲೆಗೊಂಡ ಶಿವಲಿಂಗವು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ದೃಢತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವದು. ಹೀಗೆ ಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಶಿವಲಿಂಗವು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ವಚನಕಾರರು ಈ ಪೂಜಾ ಅರ್ಚನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದ ಹಾಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಶಿವಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಚರಲಿಂಗಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ವಲಗೊಳಿಸುವದೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಪೂಜೆಯೆಂದು ಎನಿಸುವದು.

ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗೇ:-- ಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗವು ಐದನೇ ಲಿಂಗವಾಗಿದೆ. ಇದು ಈಳನ ಸ್ವರೂಪವೆಂದು ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈಳನವೆಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಗುಣ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದು. ಹೀಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಚನಕಾರರು ಐದನೇ ಸ್ಥಲವಾದ ಶರಣ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ವಚನಕಾರರು ಎಷ್ಟು ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟಿರುವರೆಂಬದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವವನು ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ತನ್ನ ಸರ್ವ ಸ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತುಂಬಿತುಳುಕುವಂಥವನಾಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈತನು ಶರಣನು. ಇದು ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಐದನೇ ಭಾಗವು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಮಹಾಲಿಂಗಿಃ - ಮಹಾಲಿಂಗವು ಬೋಧಾಸ್ವರೂಪ ವೆಂದು ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಬೋಧಾ ಸ್ವರೂಪವೆಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನೊಡನೆ ಏಕಾಕಾರ ಭಾವ ದಿಂದ ವರ್ತಿಸುವದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಆತನು ಲಿಂಗಾ ನಂದದೊಡನೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ತಾನೇ ತಾನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ತಾನು ಸೇವಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮನೊಡನೆ ಆತನು ಸಮರಸ ಭಾವದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಪಾದೋ ದಕ ಪ್ರಸಾದಸೇವನೆ ಎಂದರೆ ಇದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಆತನು ತನ್ನನ್ನು ಮರೆತು ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿರು ತ್ತಾನೆ. ಇದು ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಕಡೆಯ ಸ್ಥಲವು. ಅಂದರೆ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲವು. ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಹರಣೆಯಿಂದ ಪೂಜಕನಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಿಂಗವು ಒಳಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಮಹಾಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಳ್ಳುವದೇ ಭಾವಲಿಂಗದ ಪೂಜೆಯು.

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಆರು ಭಾಗಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಪೂಜಕನು ಸಂಪೂ ರ್ಣವಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಪೂಜಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ತೊಡಗಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವನ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯು ಫಲದಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ತತ್ವಗಳು ಸೂಕ್ತ್ಯಾಗಮದಲ್ಲಿ ಬಹು ಸಂಕ್ಷೇಪ ವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಸೂಕ್ತ್ಯಾಗಮದ ಪಟಲ ೬ ಶ್ಲೋಕ ೬೪ ರಿಂದ ೬೮ ರ ವರೆಗೆ ನೋಡಿರಿ. ಇಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯು ಹ್ಯಾಗೆ ಷಟ್ ಸ್ಥಲಾತ್ಮಕವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರು

ತ್ತದೆ. ನಾನು ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದ ವಚನಗಳನ್ನು ವಾಚಕರು ನೋಡಿದರೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳು ಈ ಸೂಕ್ತ್ಯಾಗಮದ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೂಡುತ್ತವೆಂಬುದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಇದಂ ಮಂತ್ರ ರಹಸ್ಯಂ ವೈಶ್ರೂಯತಾಂ ಷಟ್ಸ್ಥಲಾತ್ಮಕಂ |
 ಭಕ್ತಸ್ಥಲೆ ಸಮೋಸಿನೊಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಸಂಯುತಃ || ೬೪ ||
 ಷಡಕ್ಷರಜಪಂ ಕೃತ್ವಾ ತತೋ ಮಾಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲೆ |
 ಹಸ್ತೇಕೃತ್ವಾ ಸಾವಧಾನಂ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲಮಾಶ್ರಿತಃ || ೬೫ ||
 ಲಿಂಗಂ ಚ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲೆ ತತಃ |
 ಕೃತ್ವಾ ಶಿವಾರ್ಪಣಂ ದೇವಿ ಸಾನಂದಂ ಶರಣಸ್ಥಲೆ || ೬೬ ||
 ಐಕ್ಯಸ್ಥಲೆ ಪ್ರಸಾದೋಪ ಭೋಗತ್ಯಪ್ತಿಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ |
 ಏವಂ ಸಮರಸಾದಾವ್ಯಾದಂಗ ಷಟ್ಸ್ಥಲಯೋಗತಃ || ೬೭ ||
 ಯಃ ಪೂಜಯತಿ ಮಾಂ ದೇವಿ ವೀರಶೈವಸ ಉಚ್ಯತೇ |
 ತತ್ರಲಿಂಗಾರ್ಚನಂ ಕುರ್ಯಾದ್ಯಥಾ ಯೋಗಮತಂದ್ರಿತಿ || ೬೮ ||

ಇದರಲ್ಲಿ ಷಟ್ಸ್ಥಲಾತ್ಮಕ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ತತ್ವಗಳು ಬಹು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಸಂಯುತನಾಗಿ ಲಿಂಗಪೂಜೆಗೆ ಕೂಡುವುದು ಭಕ್ತಸ್ಥಲ ವೆಂತಲೂ, ಷಡಕ್ಷರಿ ಜಪವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಮಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲವೆಂತಲೂ, ಸಾವಧಾನಚಿತ್ತದಿಂದ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವದೇ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲವೆಂತಲೂ ಆ ಲಿಂಗ ವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸುವದೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಲ ವೆಂತಲೂ, ಆನಂದದಿಂದ ಶಿವಾರ್ಪಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದೇ ಶರಣಸ್ಥಲವೆಂತಲೂ, ಪ್ರಸಾದೋಪಭೋಗ ತ್ಯಪ್ತಿಯೇ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲವೆಂತಲೂ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಮೇರೆಗೆ

ಇರುವ ಆಗಮೋಕ್ತಿಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ವಚನಕಾರರು
 ಲಿಂಗಪೂಜಾಕ್ರಮವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಮೇಲೆ
 ಕಾಣಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾಚಕರು ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿಟ್ಟು
 ಕೊಂಡು ಲಿಂಗಪೂಜೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮುಂದಿನ ವಚ
 ನಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯು
 ಹ್ಯಾಗೆ ಷಟ್ಸ್ಥಲಾತ್ಮಕವಾಗಿರುತ್ತದೆಂಬದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿ
 ಯದೆ ಇರಲಾರದು.
